

Archiv města Brna

Nová radnice
Dominikánské nám. 1, Brno

► www.archiv.brno.cz

Přední 2, Brno – Černovice

Foto Marie Schmerková.

Nejstarší umístění městského
archivu na Staré radnici,
ve 2. patře radniční věže.

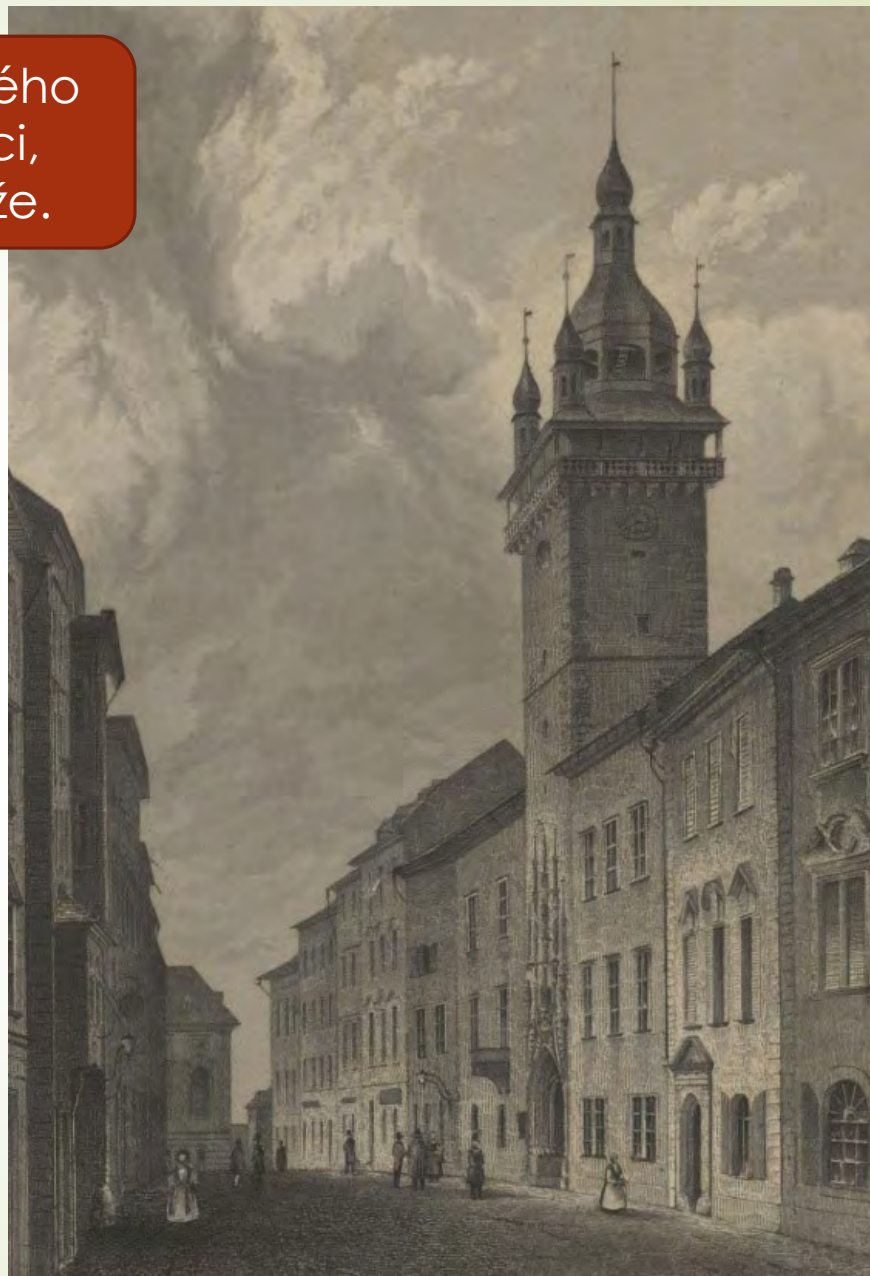

Foto z fondů Archivu města Brna.

Depozitáře na Nové radnici

20. léta 20. století

Speciální kovové regály, rok 1958

Foto z fondů Archivu města Brna.

Budova Archivu města
Brna před rekonstrukcí

Černovická transformovna

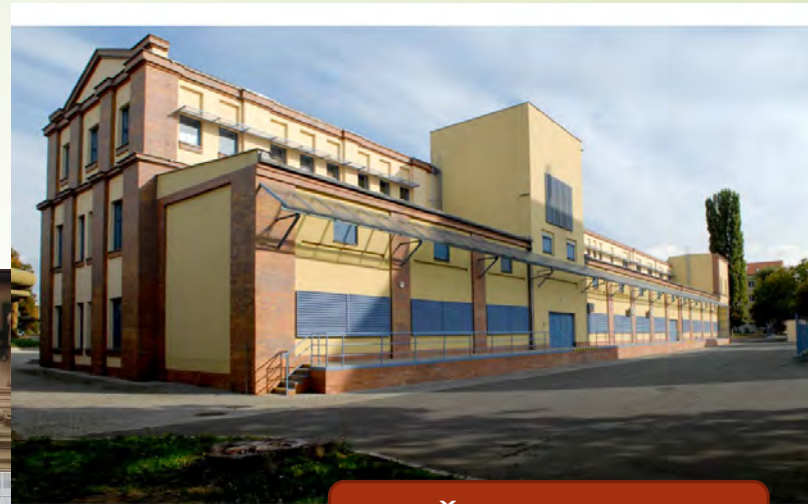

Foto z fondů Archivu města Brna.

Archiv města Brna

➤ sídla:

- hlavní budova
Přední 2, Brno – Černovice
- Nová radnice
Dominikánské nám. 1, Brno
- Kuřim – meziarchiv
Křížkovského 294, Kuřim

Černovice

Nová radnice

Kuřim

Privilegium Václava I. pro město Brno (leden 1243)

Právni kniha písaře Jana (po roce 1355)

Foto z fondů Archivu města Brna.

Olomoucký misál

Tzv. Švédské privilegium z
3. února 1646

Foto z fondů Archivu města Brna.

V Archivu města Brna jsou uloženy písemnosti:

- samosprávných úřadů města Brna a připojených obcí od 13. století do současnosti,
  - včetně rozsáhlé sbírky pergamenových listin a městských úředních knih,
- brněnských řemeslnických cechů, společenstev a spolků,
- brněnských farních úřadů,
- českých i německých škol působících na území města Brna včetně školských úřadů,
- velkostatek Kuřim,
- kulturních, sociálních a zdravotnických úřadů, působících na území města Brna,
- městských komunálních podniků a družstev,
  - včetně JZD,
- písemné pozůstalosti některých významných brněnských občanů,
- rozsáhlá sbírka fotografií a pohlednic s brněnskou tematikou,
- sbírka map a plánů, týkajících se území města Brna.

Ze sbírek Archivu města Brna

Veduta Zelného trhu od Františka Richtera

Nově proražená třída od pomníku Josefa II. směrem k Velkému náměstí, fotografie Josefa Kunzfelda

Foto z fondů Archivu města Brna.

Pohlednice z hlavního nádraží v Brně

Z evidenčních fondů Archivu města Brna

Foto z fondů Archivu města Brna.

Archiv města Brna a dějiny města

- od počátku institucionálního založení Archivu města Brna (1929) byla jedním z jeho budoucích úkolů publikační činnost související s řádným zpracováním městských dějin
- 1938
  - *Publikace archivu zemského hlavního města Brna*
    - Katalogy a inventáře
    - Sborník příspěvků k dějinám zemského hlavního města Brna
    - Edice
- Jaroslav Dřímal: *Zemský dům v Brně*, Brno 1947.
- Vladimír Burian: *Vývoj náboženských poměrů v Brně 1570–1618*, Brno 1948.

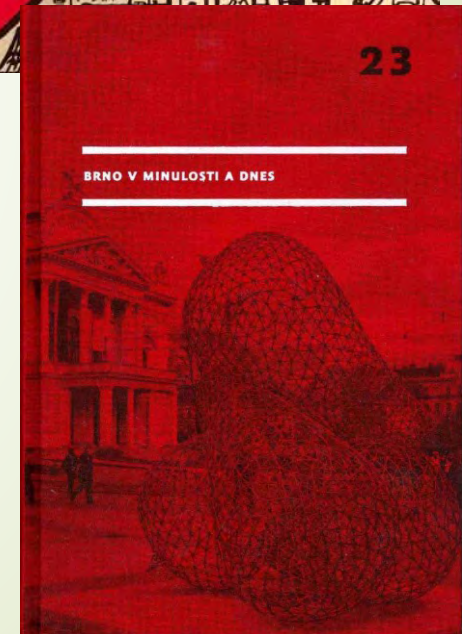
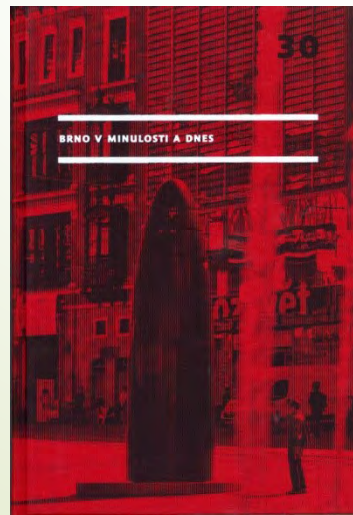
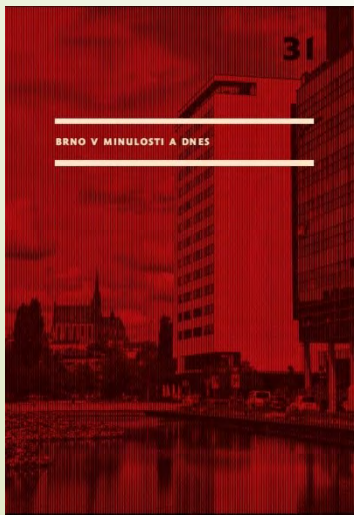
Archiv města Brna a dějiny města

- 1958
- iniciativa pobočky Historického ústavu Československé akademie věd
- vytvořena komise pro výzkum dějin Brna
  - Sdružení pracovníků brněnských kulturních institucí
  - Každoroční vydávání sborníku prací k dějinám města Brna jako platformy pro budoucí syntetické vydání dějin Brna, shrnutých do několika monografických svazků
- 1959
  - vydavatelem sborníku s názvem Brno v minulosti a dnes se stává **Archiv města Brna** za odborné podpory Komise a město včleňuje do rozpočtu Archivu položku na vydávání prací spojených s historií města Brna

Brno v minulosti a dnes

- Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě Brna
- vychází s přestávkami od roku 1959 dodnes
- zveřejňuje studie a články
  - výsledky historiografického bádání,
  - interdisciplinární a multioborový,
  - tematicky spjaté s městem Brnem,
- původní grafika: Věra Fridrichová (od roku 1959)
- současná grafika: Martin Pecina (od roku 2009)

29

BRNO V MINULOSTI A DNES

BRNO V MINULOSTI A DNES

29
2016

ISBN 978-80-85795-2-8
ISBN 9524-689X

BRNO V MINULOSTI A DNES

BRNO V MINULOSTI A DNES

31
2018

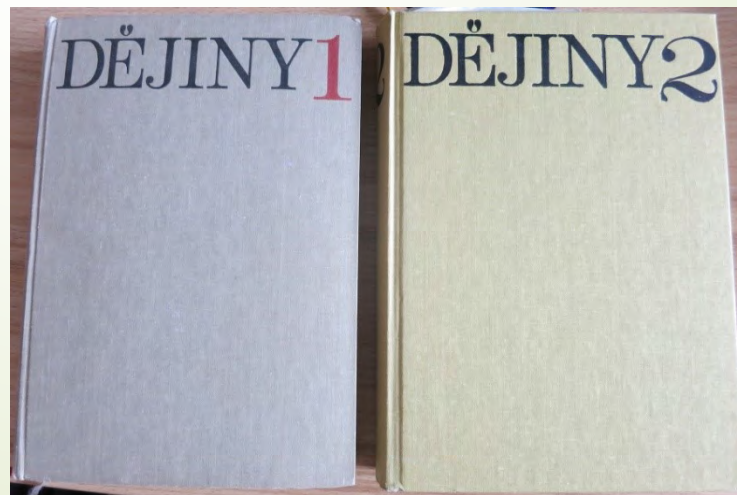
ISBN 978-80-85795-2-8
ISBN 9524-689X

31

Dějiny města Brna

- *Dějiny města Brna* (tzv. Dřímálovy)
- Jaroslav Dřímál, Václav Peša a kol.
  - *Dějiny města Brna 1*, Brno 1969. Red. Jaroslav Dřímál.
    - od počátků do roku 1849
  - *Dějiny města Brna 2*, Brno 1973. Red. Václav Peša.
    - 1850–1965
    - Obsahuje kapitoly z dějin brněnských předměstí
- Nakladatelství Blok

Velké dějiny města Brna

2009–2021

- projekt „*Velké dějiny města Brna*“ v sedmi svazcích představuje unikátní řešení dějin vývoje a utváření konkrétní komunity v souvislostech politického, ekonomického, sociálního a kulturního vývoje země a státu
- odbornou garanci projektu převzal **Historický ústav FF MU**, organizační a realizační práce spojené s vydáním jednotlivých publikací převzal **Archiv města Brna**
- na projektu spolupracují další brněnské kulturní instituce

Velké dějiny města Brna

DB1 (vyšlo 2011)

Od pravěku k ranému středověku (red. R. Procházka)

DB2 (vyšlo 2013)

Středověké město (red. L. Jan)

DB3 (vyjde 2020)

Stavovský stát a habsburský centralismus

(red. B. Chocholáč a T. Knoz)

DB4 (vyjde 2019)

Modernizace města 1790–1918 (red. J. Malíř a L. Fasora)

DB5 (vyjde 2021)

Demokracie a diktatury (red. T. Dvořák a L. Fasora)

DB6 (vyšlo 2017)

Předměstské obce

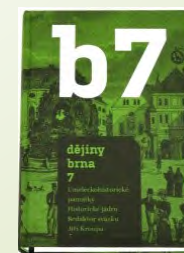
(red. L. Fasora a V. Štěpánek)

DB7 (vyšlo 2015)

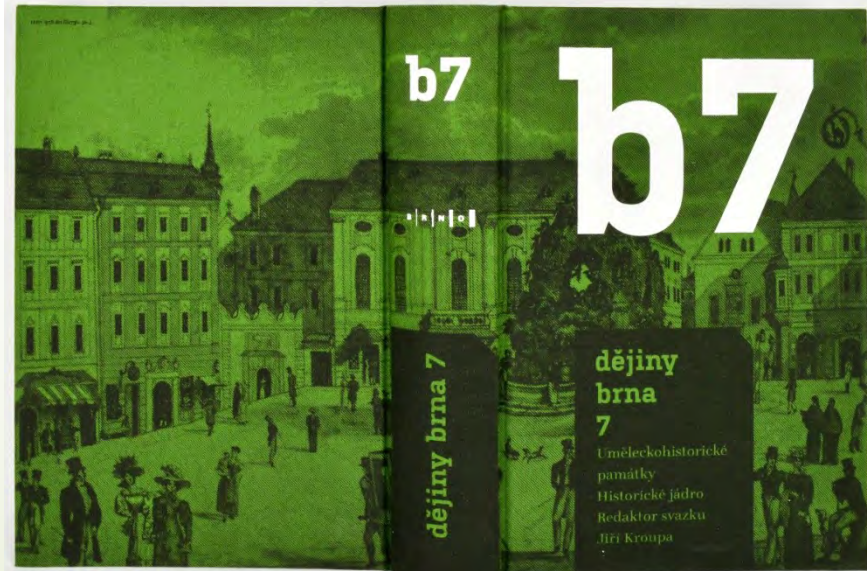
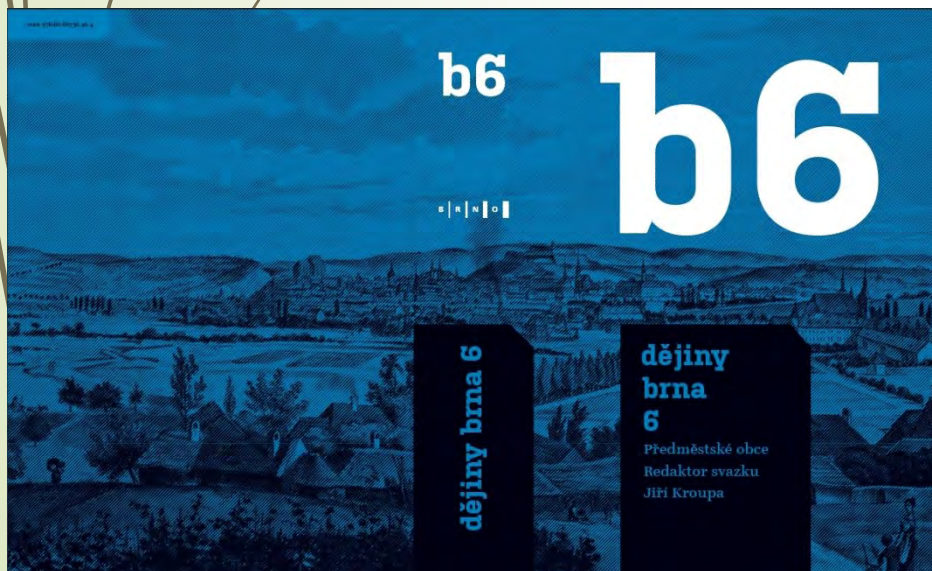
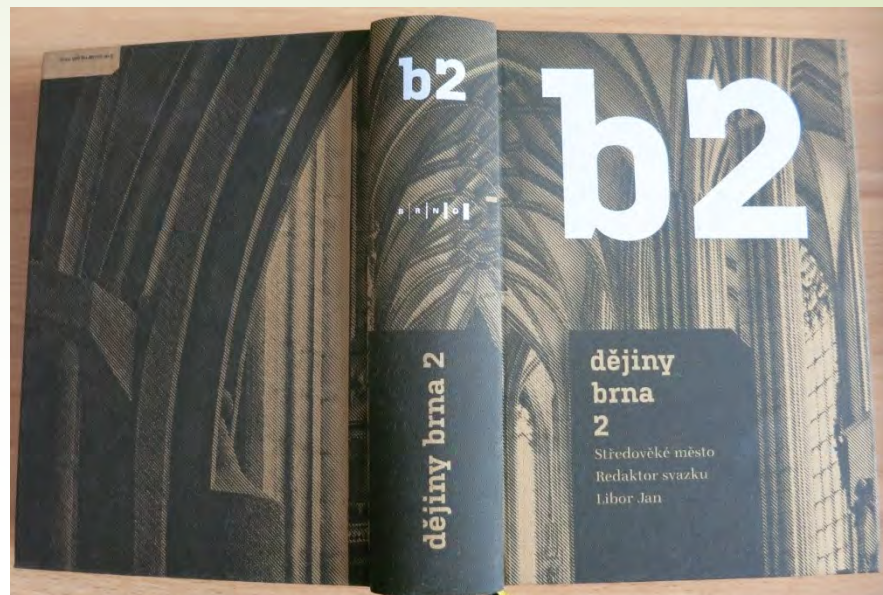
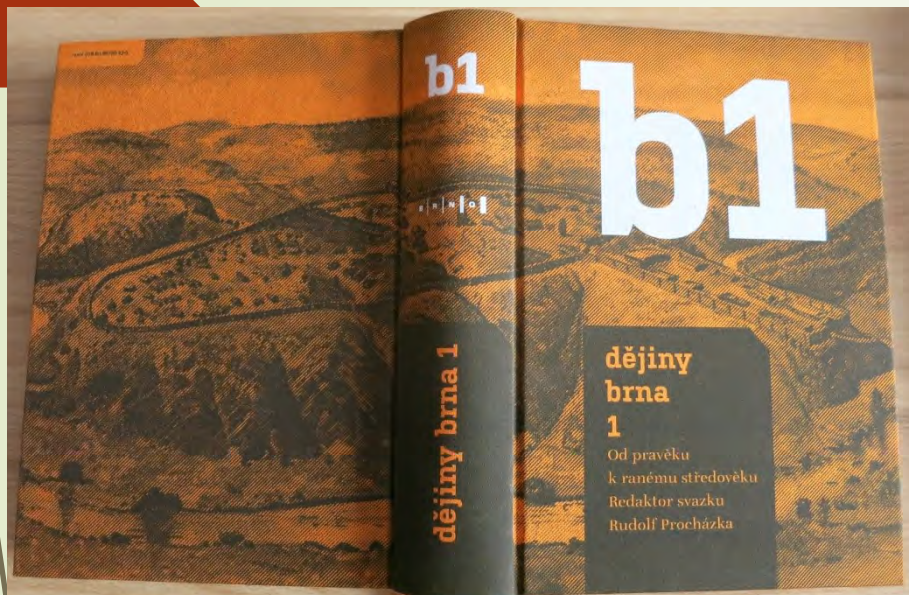
Uměleckohistorické památky. Historické jádro

(red. J. Kroupa)

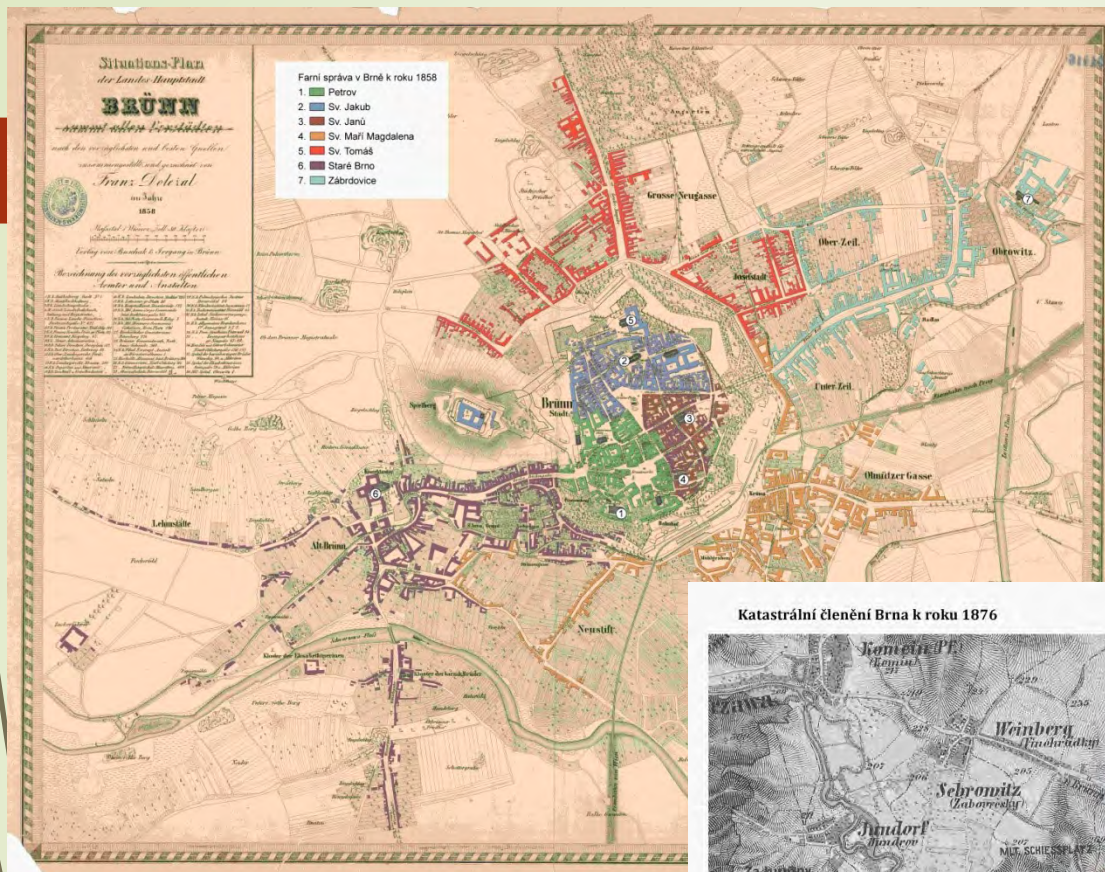
Dějiny Brna

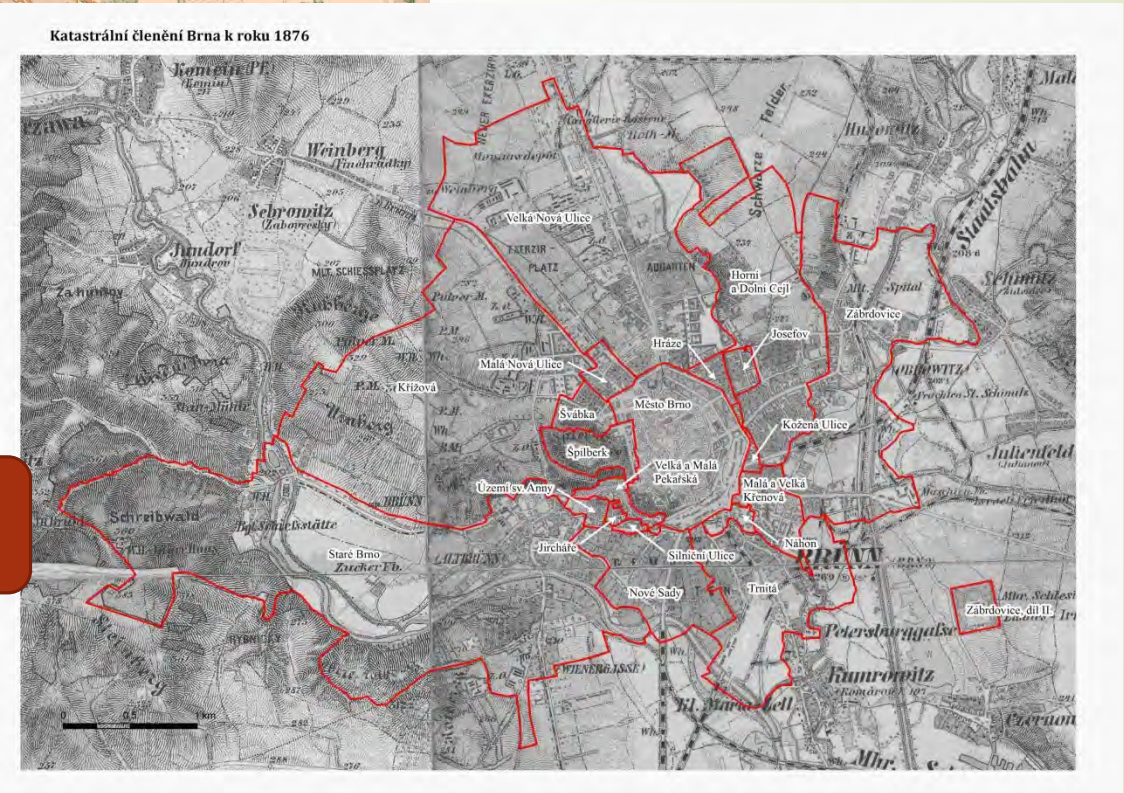

Farní správa v Brně k roku 1858

Katastrální členění Brna k roku 1876

Dějiny Brna – ikonografické a kartografické zobrazení města

- kombinace výkladových textů, obrazových reprodukcí a mapového portálu
- **autorský kolektiv:**
  - **Jiří Kroupa** (veduty, staré mapy a plány)
  - **Aleš Vyskočil** (novodobé mapy a plány)
  - **Vilém Walter** (mapy, plány, mapový portál)
  - GIS databáze
  - výběr autorů (kunsthistorik, historik, geograf) předpokládá interdisciplinární podchycení problematiky
- externí zapojení zaměstnanců brněnských paměťových institucí

Obsah

➤ **Textová část**

➤ 1. kapitola

- ikonografické zachycení města od konce 16. století po 19. století (veduty, panoramatické fotografie)

➤ 2. kapitola

- plány města (od poloviny 17. století po současnost)

➤ **Obrazová část**

- reprodukce vedut, map a plánů

➤ popisek

- základní údaje
- komentář (kontext vzniku díla, motivace, interpretace)
- topografická charakteristika zachycené situace
- faktografická analýza obsahu

Mapový portál – vize a ambice

- rozšíření mapové sekce portálu www.brno.cz
- udržován, aktualizován a rozšiřován i po skončení prací na DB
- služba veřejnosti a orgánům samosprávy
- **georeferencované** mapy srovnatelné typologie
  - velký komparační potenciál, prostorově oblast Brna
- **Gisová** aplikace
  - propojení s libovolnými informačními databázemi
    - městské adresáře, operáty sčítání lidu, místa paměti, internetová Encyklopedie Brna
- Součástí mapového portálu
  - rekonstrukční mapy vývoje zástavby, a to i v dílčím měřítku
    - např. modelace vývoje průmyslového předměstí Křenová
  - Tematické animace
    - demografie, průmysl, městské funkční zóny apod.
  - mobilní (cestovní) aplikace

Publikační činnost Archivu města Brna

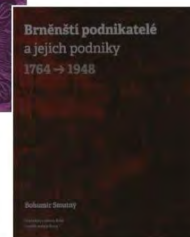
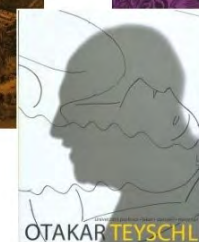
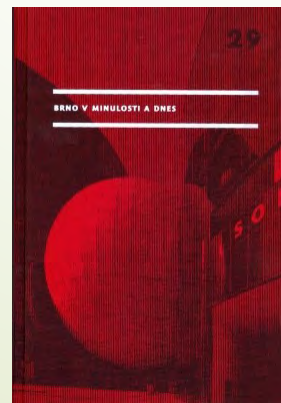
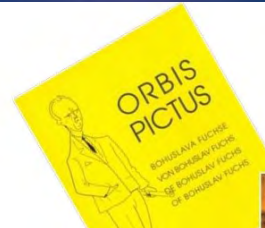
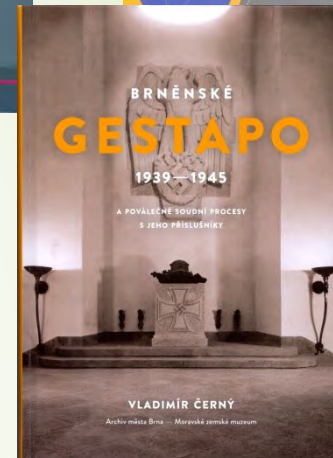

Foto z fondů Archivu města Brna.

Děkuji Vám za pozornost.

Mgr. Radana Červená, Ph.D.

Archiv města Brna

+420 542 173 603

cervena.radana@brno.cz